

חברותאים - מחנכים לחברה טובה

סיכום שנת תשע"ח | מאי 2018

בשנת הלימודים תשע"ח משלבת התכנית 34 מורות ומורים צעירים, הפועלים בתפקידי חינוך והוראה בעשרה בתי ספר. המורים "החברותאים" מתמקדים בפיתוח מודלים של למידה משמעותית, בהם: פרויקטים חברתיים מחוללי למידה, הוראה בזוג, ילדים מלמדים וחונכים ילדים, למידה מתוך שאלות החיים, חינוך ליחסים בין אישיים ופיתוח כושרים חברתיים. השנה נוספו בתי ספר חדשים לתכנית, ומספר חברותאים בוגרי התכנית נקלטו בבתי הספר כמורים מן המניין.



בי"ס יסודי 'עצמון', נצרת עילית

4 חברותאיות, שותפות להובלת תהליך שינוי בית ספרי, מפעילות מודל 'זוג מחנכות' בכיתות א'-ב'. מפעילות מרחבים חינוכיים, כגון: מרחב אמנות, מרחב חצר, הפועל לים לאורך היום וכן בזמנים לא-פורמליים (תחילת וסוף יום, הפסקות). מפעילות בביה"ס את התכניות: **יציאה לטבע** - פיקניקים, מדורות וטיולים בסביבה הקרובה בדגש על היכרות עם סביבת הטבע הקרובה לבית הספר וחיבור למקום המגורים.

מתגברות את מערך הטיולים הבית ספרי.

פרויקט 'הורים מספרים' בכיתות ב' - שעת סיפור בשפות אם שונות בשיתוף קהילת ההורים. פרויקט 'תיבת נוח' בכיתות ב' - בניית תיבת נוח ביצירה קבוצתית. פרויקט 'העץ שלי' לט"ו בשבט - לימוד על העץ באמנות ויצירת קולאז' יצירות עצים בית ספרי, בהשתתפות כלל התלמידים והתלמידות, הצוות החינוכי וצוות המנהלה.

בי"ס תיכון 'אדם חברה וטבע', כרמיאל

7 חברותאים, מחנכים בכתות ט-יב. מלמדים בצמד את כל שעות ההוראה. מפעילים בבית הספר את התכניות: **סדנת מוזיקה** - מפגש רב גילאי סביב מוזיקה הפורץ את גבולות המסגרת ויוצר במה להתנסות ביצירה משותפת.

סיפורי ותיקים בגליל - פרויקט משותף עם בית ספר 'נעמת נחף', בו חניכים משני בתי הספר נפגשים אלו עם אלו ועם אזרחים ותיקים מנחף ומכרמיאל ומתעדים את סיפוריהם - מורשת החיים המשותפים בגליל. בסיום הפרויקט יצא לאור ספר של הסיפורים שתועדו.

למידה מבוססת פרויקטים חברתיים - (spbl) פרויקטים לימודיים שתוצריהם יוצאים אל הקהילה במטרה להשפיע וליצור חברה טובה. לדוגמא: פרויקט בניית משחקים לימודיים ויציאה להוראת אנגלית באמצעותם בכתות יסודי בעיר.

הנהגת חניכים ליצירת אווירה טובה - הקמה וליווי של צוותי חניכים היוזמים ופועלים ליצירת במות מפגש חברתיות חיוביות ומהנות בבית הספר, כגון הקמת מועדון פעיל ומפעיל בהפסקות, טורנירים ספורטיביים, בניה עצמית של פינוק ישיבה ברחבי הבית.



בי"ס מקיף גוונים, מ.א. מנשה

חברותאי אחד, מחנך כיתה ח', מלמד את תכנית אדם וחברה ושיעור צופיות בביה"ס.

בצוות ביה"ס 4 מורים נוספים, בוגרי התכנית. מלמדים בשיטות חדשניות - PBL, צמדי הוראה, למידה נושאת. תוכנית מגדר ומיניות לשכבת י' והקמת נגריה חינוכית בבית הספר עבור תלמידי חטיבת הביניים.

חט"ב 'אורן', עפולה

2 חברותאים, אמנים-מחנכים.

מפעילים בבית הספר את המרכז לחשיבה יצירתית- מעורבות תלמידים בשיטות הוראה חדשניות בבית הספר. תלמידים משכבת ט' חונכים תלמידים משכבת ז' בקבוצות קטנות, שתפקידן חינוך חברתי ולמידה איכותית בדרך יצירתית.

התלמידים נחשפים למקורות מידע אומנותיים ופרשנויות מחוץ לתכנית הלימודים הרגילה ובהמשך יוצרים אומנות המבוססת על החומר הנלמד ומציגים אותה בתערוכה.

בשנה הבאה החברותאים יקימו מסלול ייחודי ללמידה בבית הספר- "הכיתה היוצרת", במסגרתו ילמדו התלמידים בקבוצות קבועות במהלך השנה, בפרויקטים לימודיים ארוכי טווח אשר תוצריהם האומנותיים יוצגו בקהילה.



בי"ס 'התיכון החברתי', קרית אתא

7 חברותאים, מחנכים בכיתות ט'-יב'. מלמדים בצמד את מרבית שעות ההוראה שלהם.

מובילים בבית הספר פרויקטים לימודיים-חברתיים:

פרויקט "שילובים" - היכרות ומפגש עם האחר, לצמצום הניכור כלפי אנשים עם מוגבלויות פיסיות קשות. שכבה י' ביקרה מדי שבוע במרכז תעסוקה למבוגרים בעלי מוגבלויות בכפר המכבי. התלמידים מילאו דפי יומן ותיעדו את חוויותיהם ותחושותיהם.

פרויקט "לקרב את הרחוק" - תלמידי יא נפגשו עם תלמידים מבי"ס אופקים, בי"ס לילדים עם מוגבלויות פיסיות קשות. מורים משני בתי הספר העבירו שיחות ופעילויות משותפות שעסקו בנושא: "איך ניתן לבנות חברה שבה חיים יחד ובמשולב אנשים שונים".

בי"ס יסודי דמוקרטי 'יחד', חולון

4 חברותאים, מחנכים בכיתות ה'-ו', מלמדים את המקצועות ההומניים ומפעילים בביה"ס מסלולי בחירה בתחומים הבאים: נגרות, הדלקת מדורות, יוגה, גן ירק ואומנות; תוך שימוש בפדגוגיה מוטת עתיד (למידת חקר, עבודה דרך פרויקטים, פיתוח מיומנויות של חשיבה יצירתית ונקיטת עמדה ערכית).



בי"ס תיכון 'דרור רמלה'

2 חברותאים, מחנכים, מלמדים בצמדי הוראה.

מפעילים בבית הספר את פרויקט כיתה שפה לשכבה ט'-8 שעות שבועיות של לימודי שפה בקבוצות קטנות של 5-10 תלמידים.

כתיכון לנוער בסיכון ובמצוקה מגיעים בכיתה ט' תלמידים ללא ידע בקריאה ובכתיבה. הביטחון העצמי ויכולת הלמידה של תלמידים אלו נמוכה עד מאוד. בזכות הפרויקט הם מסיימים את השנה כשהם מחזיקים ברמת קריאה בסיסית ומעלה. זו תשתית ראשונה שתאפשר להם צבירה של חוויות הצלחה נוספות בהמשך.

בי"ס יסודי 'הגליל', תל אביב

חברותאית אחת, מחנכת כיתה ב'.

מלווה מורות חדשות בכיתה א' בפרויקט "מגלי עולם" שהיא עצמה פיתחה, ללמידה חווייתית של קריאה וכתיבה לאורך השנה. בצוות ביה"ס 3 בוגרות נוספות של תכנית ה"חברותאים", מחנכות בזוגות עם מורות "ותיקות" ומפתחות את חברת הילדים הבית ספרית- ועדות בית ספריות, חונכות בין כיתתית בה משתתפים כל תלמידי בית הספר, פתרון בעיות בין ילדים בדיאלוג, ברוח בית המשפט של יאנוש קורצ'אק.